

r e l s e s framställning till Ålands

N:o 5/1958.

landsting angående utverkande av tilläggs-

anslag till det för elektrifiering av den

åländska skärgården beviljade extraordina-

rie anslaget.

Medels beslut av den 23 mars 1956 stadfäste Republikens President

ett av Ålandsdelegationen beviljat extraordinarie anslag, som bl.a.

avsåg elektrifiering av Lumparland, Föglö, Sottunga, Kumlinge, Brän-

dö och Kökars kommuner.

Till grund för beviljande av ifrågavarande extraordinarie anslag

låg en av Valtion Sähköpaja år 1954 uppgjord kostnadsberäkning. Läg-

sta entreprenadanbudet var emellertid c:a 30 % högre, vilket delvis

berodde på att tariffenheterens antal blev c:a 9 % flere än beräknat.

Dels på grund av ovensagda, för lågt uppgjorda kostnadsberäkning,

dels på grund av den pågående inflationen, vilken redan nu höjt en-

treprenadsumman med drygt 10 %, kommer vid slutuppgörelsen finansi-

ella svårigheter att uppstå för elintressenterna. Det är därför

synnerligen av behovet påkallat att framställning angående tilläggs-

anslag nu göres, ehuru den slutliga avräkningen med entreprenören

troligen, om inflationen fortsätter, kommer att betinga ännu ett



tilläggsanslag.

Refererande till det ovan framförda får landskapsstyrelsen föreslå att Landstinget skulle ingå till Ålandsdelegationen med följande framställning:

"Till Ålandsdelegationen.

Republikens President har den 23 mars 1956 stadfäst Ålandsdelegationens beslut av den 9 februari 1955, varigenom landskapet Åland beviljats, utom annat, ett extraordinarie anslag om A) 83,3 miljoner för elektrifiering av Lumparlands, Föglö, Sottunga, Kumlinge och Brändö kommuner samt B) 8,2 miljoner för elektrifiering av Kökars kommun.

A) Till grund för anslagets storlek låg kostnaderna för sjökablar, bergsstolpar och vattenkorsningar, 76,5 miljoner, (se bil.1) för vilka kostnader staten i sin helhet på annat håll givit ersättning, samt kostnaderna för en stamlinje i Gustavs kommun i Åboland, 6,8 miljoner. Medels beslut av den 17 november 1956 godkände Handels- och industriministeriet landskapsstyrelsens förslag att till entreprenör skulle utses Valtion Sähköpaja. Entreprenadsumman uppgick, inkl. patronimpregnering av linjestolpar, till 209.931.000 mark, varav c:a 3.000.000 mark ankom på elektrifiering av Ängö och

Bussö holmar, vilka anslutits till elektrifieringsföretaget senare, samt c:a 4.000.000 mark på patronimpregnering av linjestolpar.

Byggandet av stamlinjen i Gustavs skulle utföras i samband med omläggning av elnätet därstädes av de lokala distributionsbolagen.

Kostnaderna, exkl. impregnering, hade då från de ursprungligen kalkylerade 156,5 miljoner, ehuru kostnaderna för ovannämnda stamlinje bortfallit, stigit till c:a 206 miljoner, vilket till en del beror på att tarifferheternas antal enligt entreprenadanbudet ökat med c:a 9 %. Intressenternas utgift per TE var enligt förhandskalkylen endast c:a 12.200 mark.

Enligt entreprenaden stiga kostnaderna för sjökablar till 68.025.000 mark, för bergsstolpar till 11.582.000 mark och för vattenkorsningar till 12.115.000 mark. Sammanlagt stiga dessa utgifter alltså till 91.700.000 mark.

Intressenternas andel skulle alltså bli 114.300.000 eller c:a 18.450 mark per tarifferhet, vartill bör läggas kostnaderna för patronimpregneringen c:a 650 mk/TE. Tarifferheternas antal har nämligen nu beräknats till 6193, varav 5378,5 tecknats.

För bestridande av intressenternas andel i elektrifieringskostnaderna har hittills uttaxerats 15.000 mk/TE, vartill skulle komma



043

650 mk/TE för patronimpregneringen samt skillnaden mellan det åt intressenterna för deras naturaprestationer enligt entreprenadavtalet erlagda gottgörelse och det värde dessa har i den fria marknaden eller c:a 2.000 mk/TE. Kostnaden per TE skulle sålunda redan nu utan någon indexförhöjning bli minst 17.650 mark. På grund av att intressenterna i och med detta bli betungade med en ovanligt hög TE-kostnad, föreslås att staten skulle höja det beviljade bidraget med en sådan summa, att TE-priset gentemot entreprenadsumman skulle kunna hållas vid 15.000 mark. Detta skulle erfordra ett tilläggsanslag om  $(18450-15000) 6193 = 21.300.000$  mark.

På grund av att Brändö kommun helt saknar skog och att i Kumlinge kommun långa stolpar ej kunnat erhållas, har stolpar för dessa kommuner anskaffats från annat håll. De härav föranledda kostnaderna ha beräknats till 2.200.000:-, vilken utgift, då den är förorsakad av skärgårdsförhållandena, borde erläggas av staten.

Refererande till ovanstående borde alltså det beviljade anslaget för under A uppräknade kommuners del höjas med 91.700.000 -

$83.300.000 = 8.400.000$  ökat med justnämnda  $21.300.000 + 2.200.000$  eller således sammanlagt med 31.900.000 mark.

Entreprenadantalet är indexbundet, vilket innebär att redan nu har slutsumman stigit med drygt 10 % och ingenting talar emot att

044

index, när arbetet om 2 år är färdigt, har stigit med långt över 15 %. Om emellertid blott 15 % indexförhöjning tillämpas på det totala statsbidraget  $(83.300.000 + 31.900.000)$  blir indexförhöjningen 17.300.000:- och den totala förhöjningen c:a 49.200.000:-.

B). Anslaget 8.200.000 mark för Kökars elektrifiering fördelade sig på 6.000.000:- för en dieselmotorsstation samt 2.200.000:- för bergsstolpar. Även för Kökar har Handels- och industriministeriet i ovan nämnd skrivelse godkänt Valtion Sähköpajas offert, vilken slutar på 14.163.000 mark, och som omfattade hela elektrifieringen med undantag för kraftstationen.

Enligt entreprenadkontraktet stiga kostnaderna för vattenkorsningarna i Kökar till 595.000 mark och för bergsstolparna till 1.958.500 mark. Om staten även här bekostar ifrågavarande arbeten skulle alltså på intressenterna falla 11.610.000:- eller då TE:s antal är 849, c:a 13.700 mk/TE. Kostnaderna för dieselmotorsverket, vilket kommer att uppföras av Ålands Elkraftsaktiebolag, äro ännu icke slutligt fixerade.

Statens åtaganden skulle för linjenätets del på Kökar stiga från 2.200.000:- till 2.553.000:- eller med 353.000 mark. Om även här beaktas 15 % indexförhöjning, vilket på 2.553.000:- innebär c:a



383.000:- skulle hela förhöjningen utgöra 726.000:-.

Refererande till det ovan framförda och då intressenterna äro i stort behov av förhöjt statsbidrag för att kunna fullfölja sina förpliktelser mot entreprenören, får landstinget vördsamt hemställa hos Ålandsdelegationen

om utverkande av extraordinarie

tilläggsanslag om 49.200.000:- för elek-

trifiering av Lumparlands, Föglö, Sottun-

ga, Kumlinge och Brändö kommuner samt

Ångö och Bussö holmar i Vårdö kommun

samt 736.000 mark för samma ändamål i

Kökars kommun.

Mariehamn den mars 1958.

På landstingets vägnar:"

Mariehamn den 13 mars 1958.

På landskapsstyrelsens vägnar:

Lantråd

*Hugo Johansson*  
Hugo Johansson

Vägingeniör

*Bo Wilenius*  
Bo Wilenius

Bilaga 1.

Tablå över kostnaderna för elektrifiering av  
Ålands skärgård.

A. Elektrifiering av Lumparland, Föglö, Sottunga, Kumlinge och Brändö kommuner.

|                                                                          |               |
|--------------------------------------------------------------------------|---------------|
| Kostnaderna enl. Valtion Sähköpajas kalkyl år 1954                       | 156.500.000:- |
| Härav för kablar, bergsstolpar och vattenkorsningar                      | 76.500.000:-  |
| Stamlinje i Gustavs                                                      | 6.800.000:-   |
| Intressenternas andel                                                    | 73.200.000:-  |
| TE-pris                                                                  | 12.200:-      |
| Kalkylen inkluderar ej stolpimpregnering av något slag för linjestolpar. |               |
| Valtion Sähköpajas godkända offert april 1955, exkl. patronimpregnering  | 206.000.000:- |
| Härav för kablar, bergsstolpar och vattenkorsningar                      | 91.700.000:-  |
| TE-kostnader (206.000.000-91.700.000)6193 = 18.450 mk.                   |               |
| Tillskott för 6193 TE å 3.450 mk/TE                                      | 21.300.000:-  |
| Tillskott för stolptransportkostnader för Brändö och Kumlinge kommuner   | 2.200.000:-   |
|                                                                          | 115.200.000:- |
| 15 % indexförhöjning på statsbidraget 115.200.000                        | 17.300.000:-  |
| Summa föreslaget statsbidrag                                             | 132.500.000:- |
| Tidigare beviljat statsbidrag                                            | 83.300.000:-  |
| Föreslaget tillskottsbidrag                                              | 49.200.000:-  |
|                                                                          | =====         |

B. Elektrifiering av Kökars kommun.

|                                                                  |            |
|------------------------------------------------------------------|------------|
| Kostnaderna enligt Valtion Sähköpajas kalkyl år 1954 för elnätet | 10.200.000 |
| Härav för bergsstolpar                                           | 2.200.000  |
| Intressenternas andel                                            | 8.000.000  |
| Beräknat TEpris 1954                                             | 8.800      |
| Valtion Sähköpajas godkända offert april 1955                    | 14.163.000 |



|                                                   |                  |                  |
|---------------------------------------------------|------------------|------------------|
| För vattenkorsningar och bergsstolpar             | <u>2.553.000</u> |                  |
| Intressenternas andel                             | 11.610.000       |                  |
| Kostnad per TE $11.610.000/849 = 13.700$          |                  |                  |
| Kostnaderna för vattenkorsningar och bergsstolpar | 2.553.000        |                  |
| 15 % indexförhöjning på 2.553.000                 | <u>383.000</u>   | 2.936.000        |
| Tidigare beviljat statsbidrag                     |                  | <u>2.200.000</u> |
| Föreslaget tillskottsbidrag mk                    |                  | 736.000          |
|                                                   | =====            |                  |

№ 9/1958.

FINANSUTSKOTTETS betänkande № 9/1958 med anledning av Ålands landskapsstyrelses framställning till Ålands landsting angående utverkande av tilläggsanslag till det för elektrifiering av den åländska skärgården beviljade extraordinarie anslaget (5/1958).

Med anledning av ovannämnda framställning, varöver Landstinget inbegärt utskottets utlåtande, har utskottet hört lantrådet Hugo Johansson, vägingeniören Bo Wilenius och diplomingeniören Holger Törnvall, och får härmed vördsamt anföra följande:

Sedan den framställning om extraordinarie anslag uppgjordes, på vilken Ålandsdelegationens beslut grundar sig, ha kostnaderna för projektets förverkligande stigit väsentligt. Av det nu beräknade erforderliga tilläggsanslaget hänför sig sålunda största delen till kostnadsförskjutning under tiden mellan nämnda framställning och kontraktets undertecknande. Penningvärdet har dock sedan dess ytterligare försämrats, varför man i dag kan räkna med en genomsnittlig indexförhöjning på ytterligare 10 %. Landskapsstyrelsen har beräknat den återstående byggnadstiden till 2 år och för denna tid räknat med en förändring av index uppåt med 5 %, vilket med all sannolikhet icke är för högt. Då de för projektets förverkligande beviljade anslagen lyftas mot redovisning, torde principiella hinder för en anhållan redan nu om beviljande av anslag för den beräknade stegringen av kostnaderna icke föreligga, ehuru ett sådant förfarande är avvikande från tidigare praxis. Med tanke på att de tillkommande indexgottgörelserna måste erläggas med kort varsel, om moraränta för dem skall kunna undvikas, anser utskottet landskapsstyrelsens förslag jämväl i detta avseende vara befogat.

Det av landskapsstyrelsen beräknade tillskottet för transportkostnader för stolpar till Brändö och Kumlinge om 2.200.000 mk har av utskottet föreslagits höjt med 543.000 mk till 2.743.000, på grund av senare till landskapsstyrelsen inkommen utredning, vari jämväl transportkostnader till Sottunga ingå. Härav följer, att det äskade tilläggsanslaget för skärgården utom Kökar blir något högre.

Med stöd av det ovan anförda får utskottet vördsamt föreslå,

att Landstinget måtte ingå till Ålandsdelegationen med en sålydande framställning,

Till Ålandsdelegationen

från Ålands landsting.

Republikens President har den 23 mars 1956 stadfäst Ålandsdelegationens beslut av den 9 februari 1955, varigenom landskapet Åland beviljats, utom annat, ett extraordinarie anslag om A) 83,3 miljoner för elektrifiering av Lumparlands, Föglö, Sottunga, Kumlinge och Brändö kommuner samt B) 8,2 miljoner för elektrifiering av Kökars kommun.